

Tiivistelmä maksatushakemukseen

Projekti: Kitkajärvien monimuotoisuus, ihmisperäiset muutokset ja niiden hallinta (Kitka-MuHa)
Projektiin toteuttaja: Suomen ympäristökeskus/Seppo Hellsten
Raportointikausi: 1.3.2014-31.7.2014

Maksatuskauden aikana osatehtävässä 1 saatiin määritettyä piilevänäytteet loppuun sekä aloitettua pohjaeläin- ja piileväaineiston käsittelyä. Kala-aineiston käsittelyä on jatkettu. Kehitetyn kalaindeksin vaste vesinäytteiden kokonaisfosforiin todettiin hyväksi. Jokaiselle sähkökalastusalueelle lasketun kalaindeksin perusteella arvioitiin myös ranta-alueen ekologinen tila viisiportaisella luokka-asteikolla huonosta erinomaiseen. Ohjausryhmän kokouksessa 8.4.2014 Kuusamossa esiteltiin biologisten aineistojen tuloksia. Jään alta otettiin maaliskuussa (10-18.3.2014) vesinäytteet 84 paikalta Posionjärveltä ja Kitkajärviltä. Kahdella paikalla (Piste 14 Vaarasaari ja piste 28 Koskisaari) jää oli liian heikkoa, joten vesinäyte otettiin lähimmältä siltapaikalta (Varpassalmen ja Kiveskosken sillat).

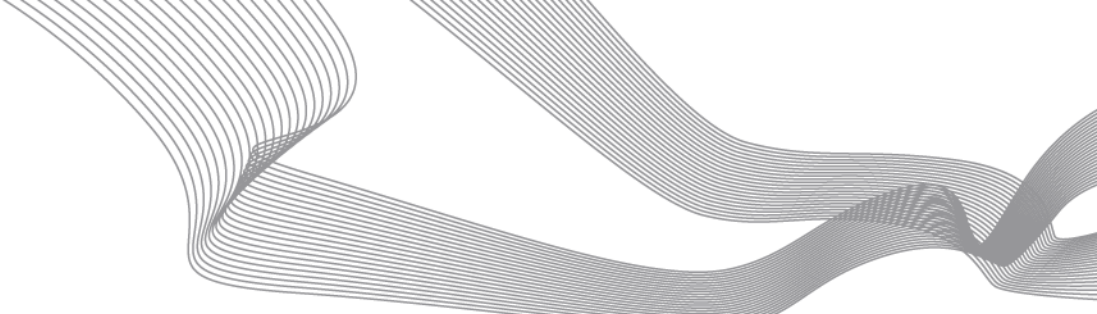
Rovaniemen Metlan LYNET-laboratorio analysoi SYKEN toimittamia näytteitä 84 kpl, joista määritettiin kokonaisfosfori, fosfaattifosfori, liukoinen fosfaattifosfori, kokonaistyyppi, liukoinen kokonaistyyppi, nitraatti- ja nitriittitypen summa, ammoniumtyppi, kokonaisorgaaninen hiili, liukoinen kokonaisorgaaninen hiili, pH, väriluku, Gran-alkaliniteetti, kemiallinen hapenkulutus (CODMn), kiintoaine, kiintoaineen hehkusjäännös ja metallikationimääritykset (Al, B, Ca, Cd, Cr, Cu, Fe, K, Mg, Mn, Na, Ni, P, Pb, S, Si, Zn).

Osatehtävässä 2 jatkettiin vesinäytteiden ottoa. Vesinäytteitä otettiin jokisuista 29.4.14, 21.5.14 ja 17.6.2014 jokien ravinnekuormituksen tarkempaa määrittämistä varten. Lisäksi jokinäytepaikoilta mitattiin kivien pinnoilla olevan leväyhteisön a-klorofyllipitoisuudet 17.6. suoritetun näytteenoton yhteydessä.

Rovaniemen Metlan LYNET-laboratorio analysoi kaudella 1.3.-31.7.2014 Oulun yliopiston toimittamia näytteitä 126 kpl, joista määritettiin kokonaisfosfori, fosfaattifosfori, liukoinen fosfaattifosfori, kokonaistyyppi, liukoinen kokonaistyyppi, nitraatti- ja nitriittitypen summa, ammoniumtyppi ja liukoinen kokonaisorgaaninen hiili. Lisäksi 40 jokinäytteestä analysoitiin väriluku.

Mallinnusta varten kerätyn aineiston käsittelyä on jatkettu. Järvien mallinnusta varten jokien virtaamien ja ravinnekuormien mallinnuksia on tarkennettu kevään vedenlaatuanalyysien perusteella. Myös järvimallin kehittäminen on aloitettu.

Virtausmittari asennettiin 17.6. näytteenoton yhteydessä Kotajärven ja Yli-Kitkan väliseen salmeen. Mittari kuitenkin joutui lähes välittömästi ilkvallan kohteeksi ja asennus uusittiin 29.7.

Osatehtävä 3:ssa on jatkettu Kitkajärvien hoidon ja kunnostuksen toimenpiteiden yleissuunnitelman laatimista. Maksatuskauden aikana on tehty järven eri osa-alueiden rehevöitymisriskeistä alustavat arviot, jotka on esitelty järviyöryhmälle 17.6.2014 järjestetyssä kokouksessa. Toimenpiteiden suunnittelua tullaan jatkossa painottamaan alueille, joissa rehevöitymisriskit ovat suurimmat.

Hankkeen Internet- ja Facebook-sivuilla (www.syke.fi/hankkeet/kitka-muha, www.facebook.com/kitkamuha) on esitelty hankkeen etenemistä ja tiedotettu hankkeen tuloksista. Hankkeesta on raportointikauden aikana kirjoitettu yhteensä kaksi lehtijuttua, jotka ovat ilmestyneet Koillissanomissa (18.6.2014) ja Lapin kuriirissa (25.6.2014).

Osatehtävässä 4 jatkettiin paikallisten toimijoiden osallistamista hankkeeseen ja vesienhoidon toimenpiteiden suunnitteluun.

Järvien hoidon ja kunnostuksen toimintamallin kehittämistä nykyisten osakaskuntien pohjalta keskusteltiin 13.5.2014 Kirikeskuksessa Posiolla. Tilaisuudessa esiteltiin kokemuksia muualta Suomesta pienten osakaskuntien yhdistämisestä suuremmiksi ja kuultiin osakaskuntien aktiivien ja eri viranomaisten näkemyksiä osakaskuntapohjaisesta toimintamallista. Keskustelua jatkettiin Kitkajärvien ja Posionjärven vesienhoidon ja kunnostuksen työryhmän kolmannessa kokouksessa 17.6.2014 Posiolla. Työryhmä totesi, että osakaskuntien yhdistämiseen tai vesienhoitoyhtymän muodostamiseen ei tällä hetkellä ole riittävästi kannatusta eikä siten edellytyksiä, vaan vesienhoito- ja kunnostustoimintaa on paras kehittää konkreettisten vesiensuojelu- ja kunnostushankkeiden kautta. Työryhmän mielestä paikallista organisoitumista on paras miettiä näiden hankkeiden yhteydessä.

Oulussa 24.9.2014

Seppo Hellsten, kehittämisspäällikkö